

Saksframlegg

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	19. juni 2025

Sak 071-2025

Tertialrapport 1 2025 for regionale byggeprosjekter

Forslag til vedtak:

Styret tar status per første tertial 2025 for regionale byggeprosjekter til orientering.

Hamar, 12. juni 2025

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

Styresaken redegjør for status og risikohåndtering per første tertial 2025 for de regionalt prioriterte byggeprosjektene i Helse Sør-Øst.

I saken inngår en overordnet vurdering av den samlede prosjektporteføljen med særlig henblikk på risikoområder, avvik og tiltak. En kort beskrivelse av status og risiko knyttet til de enkelte prosjektene i gjennomføringsfasen følger som vedlegg til saken.

2 Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

2.1 Oversikt regionale byggeprosjekter

Figur 1 viser oversikt over regionale byggeprosjekter, hvilke faser de befinner seg i ved utgangen av første tertial 2025, og når byggene er forventet å tas i bruk.

Siden forrige tertial har det nye protonbygget ved Radiumhospitalet blitt tatt i bruk av Oslo universitetssykehus HF. Den 17. mars 2025 fikk den første pasienten protonbehandling.

Videre er rokaideprosjektet ved nye Rikshospitalet ferdigstilt, og eierskiftet er formelt gjennomført i perioden.

I løpet av første tertial har styret godkjent konseptfasen for videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF jf. sak 036-2025 *Sykehuset Innlandet HF – konseptfase for videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF*.

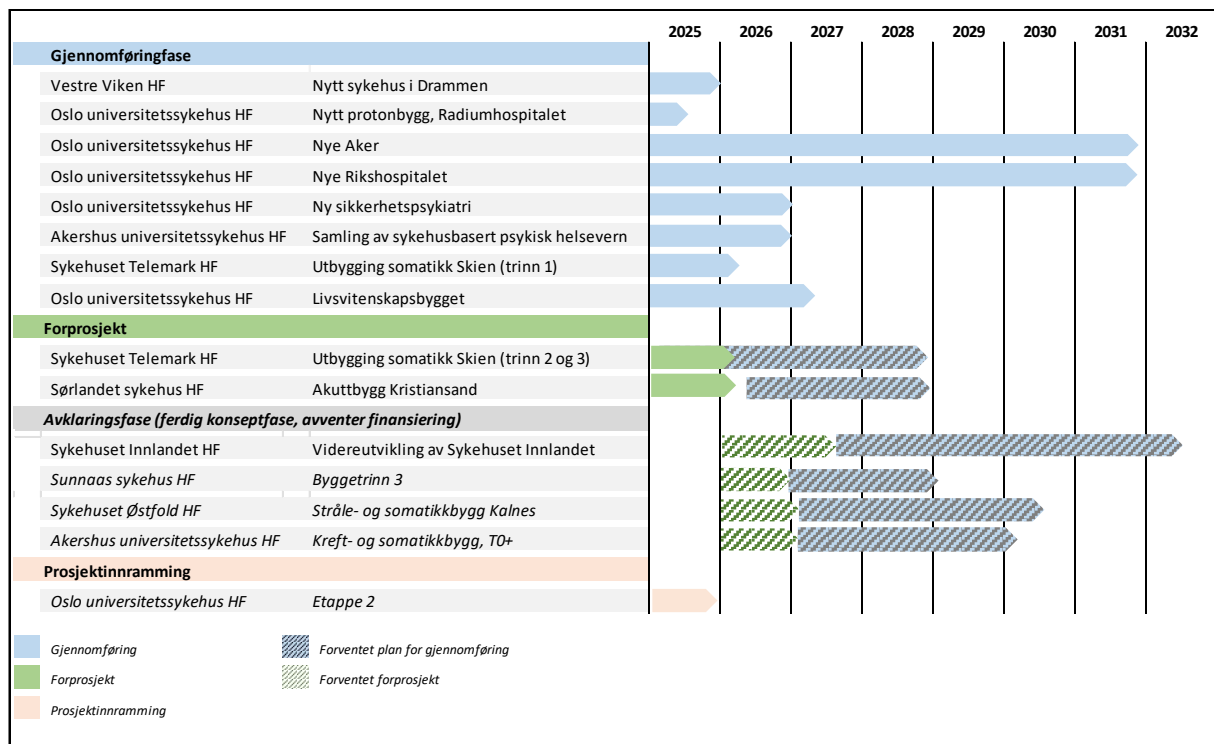
Fire prosjekter, *nytt stråle- og somatikkbygg Kalnes* (Sykehuset Østfold HF), *kreft- og somatikkbygg trinn 0+* (Akershus universitetssykehus HF), *byggetrinn 3* (Sunnaas sykehus HF), og *videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF*, avventer svar fra Helse- og omsorgsdepartementet på søknad om finansiering fra og med 2026.

Sørlandet sykehus HF, akuttbygg Kristiansand har fått innvilget lånesøknad og startet forprosjektet i januar 2025.

Siden forrige tertial har prosjektet for standardisering av strålesentere avsluttet konseptfasen og startet på forprosjektet.

Oslo universitetssykehus HF har startet prosjektinnrammingsfasen for etappe 2, jf. sak 102-2024 *Oslo universitetssykehus HF – Oppstart prosjektinnramming av etappe 2 for nye Oslo universitetssykehus*.

Åtte av de regionale byggeprosjektene var i første tertial i gjennomføringsfase. Helse Sør-Øst RHF er prosjekteier for fem av prosjektene, og to eies av helseforetak. Livsvitenskapsbygget eies av Kunnskapsdepartementet og gjennomføres i regi av Statsbygg. Universitetet i Oslo skal benytte om lag 70 prosent av arealene, og klinikk for laboratoriemedisin ved Oslo universitetssykehus HF skal benytte de øvrige 30 prosent av bygget.

Figur 1 Oversikt over regionale byggeprosjekter i Helse Sør-Øst, første tertial 2025

2.2 Prosjekter i gjennomføring, over 500 millioner kroner

Statusrapportene for de fire siste månedene inngår som grunnlag for tertialrapporten til styret. En oppsummering med nøkkeltall fra hvert av prosjektene følger som vedlegg til saken.

Under vises en kort status for byggeprosjektene for områdene sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, ytre miljø, økonomi, fremdrift og kvalitet.

2.2.1 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Tabell 1 viser nøkkeltall for SHA fra byggeprosjektene i gjennomføring som eies av Helse Sør-Øst RHF eller helseforetak. Oslo universitetssykehus HF overtok eierskapet for nytt klinikk- og protonbygg ved Radiumhospitalet 30. april 2024, og prosjektet er derfor siden forrige tertial tatt ut av tabellen.

Det er i løpet av første tertial registrert 462 000 arbeidstimer. Det er ikke registrert noen fraværsskader.

Antall rapporter om uønsket hendelse (RUH) pr 1 million arbeidstimer er økt med 7 prosent fra forrige tertial. Mens aktiviteten og rapporteringen ved nytt sykehus i Drammen reduseres, øker den vesentlig ved nye Aker og nye Rikshospitalet ved oppstarten av råbygg og krevende grunn- og sikringsarbeider.

	Nytt sykehus i Drammen		Nye Aker		Nye Rikshospitalet		Ny sikkerhets-psykiatri		Psykisk helsevern Ahus		Utbygging somatikk, Skien (trinn 1)		Portefølje Helse Sør-Øst		
	Forrige tertial	Tertial 1-25	Forrige tertial	Tertial 1-25	Forrige tertial	Tertial 1-25	Forrige tertial	Tertial 1-25	Forrige tertial	Tertial 1-25	Forrige tertial	Tertial 1-25	Forrige tertial	Tertial 1-25	Endring
Fraværsskader i perioden	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	2	1
Fraværsskader hittil	17	17	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	17	19	2
H1-verdi ⁽¹⁾	3,66	3,53	0	0	0	0	0	6,6	0	0	0	0	3,3	3,4	0,1
H2-skader i perioden ⁽²⁾	n/a	n/a	0	0	2	0	0	2	4	1	0	1	6	4	-2
H2-skader hittil	n/a	n/a	0	0	2	2	0	2	4	5	0	1	6	10	4
H2-verdi ⁽³⁾	n/a	n/a	0	0	12,2	8,7	0	6,6	38,0	31,6	0	4,0	11 (*)	12,2 (*)	1,1 (*)
Timer i perioden ⁽⁴⁾	349	200	47	58	33	40	85	104	43	53	0,3	3	557	458	-100
Timer hittil	4 639	4 819	167	235	76	116	197	301	105	168	1	8	5 185	5 636	451
RUH ⁽⁵⁾	664	413	88	201	290	421	284	376	260	209	6	67	1 572	1 687	115
HMS ⁽⁶⁾	6,3	n/a	6	6	6	6	6	6	6,1	6	6	6	6,1	6,0	-0,1
Seriøsitet ⁽⁷⁾	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	7	6	5,5	5,5	-

Tabell 1: Status etter 1. tertial 2025 og forrige tertial for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) og seriøsitet. Rokade ved nye Rikshospitalet er ikke inkludert i tallene. (*) Eksklusive tall fra nytt sykehus i Drammen

1) H1-verdi = antall skader hittil i prosjektet som medfører fravær x 1 mill. arbeidstimer / totalt antall timer

(2) Antall skader som medfører fravær + antall skader som krever tilrettelagt arbeid eller faktisk behandling av medisinsk personell

(3) H2-verdi = antall skader som medfører fravær + antall skader som krever tilrettelagt arbeid eller faktisk behandling av medisinsk personell x 1 mill. arbeidstimer / totalt antall timer. Det er i perioden registrert fire (4) skader som har krevd tilrettelagt arbeid eller faktisk behandling av medisinsk personell.

(4) Totalt antall rapporterte timer i perioden for alle kontrakter. Tall i tusen timer. Data hentes fra HMSREG og skal ikke inkludere timer for prosjektadministrasjon og prosjekteringsgruppe

(5) RUH = Antall rapporter om uønsket hendelse

(6) HMS-karakter settes etter metodikk fra Sykehusbygg HF og har følgende skala for karaktergivingen:

- 7=Beste praksis! God organisering, ryddig, rent og sikkert
- 6=Meget god HMS-standard, kun få forbedringspunkter
- 5=God HMS-standard, men flere forbedringspunkter (ingen alvorlige)
- 4=Under forventet standard, mange forbedringspunkter
- 3=Uakseptabel HMS-standard, umiddelbare tiltak nødvendig
- 2=Stoppe arbeid inntil alvorlige avvik er utbedret
- 1=Kaotisk/ustrukturert/farlig

(7) Seriøsitetskarakter settes etter metodikk fra Sykehusbygg HF og er basert på en vurdering av andel lærlinger, andel fagarbeidere, samhandling og håndtering av avvik. Karakterskala fra 1 til beste karakter 7.

2.2.2 Ytre miljø

Den 2. april ble det oppdaget feil ved renseanlegget for vann fra byggeområdet til nye Rikshospitalet, som resulterte i utslipp av svovelsyre til Sognsvannsbekken. Hendelsen ble varslet Bymiljøetaten i Oslo kommune og Statsforvalteren. Undersøkelser av bekken ble gjennomført, og laboratorieprøvene viste ingen målbare effekter. Det ble ikke observert døde fisk eller svekket bunndyrfauna, men det er usikkert om ørretungel likevel kan ha blitt påvirket. Det er iverksatt en granskning av hendelsen. Utslipet skyldes feil ved mekanismen som regulerer dosering av tilsatt syre til det rensede vannet. Mekanismen er skiftet ut, og prodyrene for overvåking er forbedret slik at forurensninger i vannet skal oppdages tidligere, og større utslipp kan forhindres.

2.2.3 Økonomi

Tabell 2 viser den totale økonomien for de regionale byggeprosjektene i gjennomføring ved utgangen av første tertial 2025.

Det nye klinikk- og protonbygget ved Radiumhospitalet har siden september 2024 gradvis blitt tatt i bruk. I februar 2025 flyttet mye av kreftbehandlingen på Ullevål til Radiumhospitalet, og over 200 ansatte fikk nytt arbeidssted i det nye klinikkbygget. Fagmiljøet for onkologi ved Oslo universitetssykehus HF er med dette i stor grad samlet på ett sted. Foreløpige regnskapstall viser at byggeprosjektet vil ende opp med en kostnad på i underkant av tre prosent over styringsrammen.

Livsvitenskapsbygget fikk i forrige periode økt kostnadsrammen med 76,1 millioner kroner, i tråd med Stortingets vedtak om justering av valutakursendringer i revidert nasjonalbudsjett. Styringsrammen ble økt med tilsvarende sum. Husleiekompensasjon for Helse Sør-Øst RHF (Oslo universitetssykehus HF) justeres for valutakursendringer på tilsvarende måte som for Universitetet i Oslo. Prosjektet rapporterer per april 2025 en sluttprognose på 84 millioner kroner over gjeldende styringsramme.

Rokadeprosjektet ved nye Rikshospitalet (Rokade C1) ble ferdigstilt ved utgangen av første tertial, og eierskifte er foretatt. Prosjektet er finansieres av Oslo universitetssykehus HF. Sluttprognose ved utgangen av første tertial var på 951 millioner kroner, som er 151 millioner kroner over styringsrammen på 800 millioner kroner.

For øvrige prosjekter er sluttprognose innenfor godkjente styringsrammer.

Tabellen under viser status økonomi for regionale byggeprosjekter i gjennomføring ved utgangen av første tertial. Samlet utgjør styregodkjente regionale byggeprosjektene i gjennomføring om lag 65 milliarder kroner.

Helseforetak	Byggeprosjekter	Fase	Gjeldende styringsramme	Påløpte kostnader	Forpliktet	Sluttprognose
Vestre Viken HF	Nytt sykehus i Drammen	Gjennomføring	15,5	14,2	14,9	15,5
Oslo universitetssykehus HF	Nye Aker	Gjennomføring	22,3	2,4	4,6	22,3
	Nye Rikshospitalet (*)	Gjennomføring	22,4	2,4	3,4	22,4
	Ny sikkerhetspsykiatri	Gjennomføring	2,1	1,4	1,7	2,1
Akershus universitetssykehus HF	Samling av psykisk helsevern	Gjennomføring	1,1	0,7	0,9	1,1
Sykehuset Telemark HF	Utbygging somatikk Skien, trinn 1	Gjennomføring	0,3	0,1	0,2	0,3
Oslo universitetssykehus HF	Livsvitenskapsbygget (MTU og IKT)	Gjennomføring	1,5			
Styregodkjente regionale byggeprosjekter i gjennomføring			65,2	21,2	25,7	63,7
Statsbygg (**)	Livsvitenskapsbygget	Gjennomføring	13,0	9,6	12,5	13,1

Tabell 1: Status økonomi for regionale byggeprosjekter i gjennomføring. Gjeldende styringsramme (P50), påløpte kostnader, forpliktet og sluttprognoser er tall i milliarder. Kroneverdi 31.12.2024. (*) Eksklusive rokadeprosjektet (**) Livsvitenskapsbygget eies av Kunnskapsdepartementet og gjennomføres i regi av Statsbygg. Oslo universitetssykehus HF skal leie 30 prosent av bygget.

2.2.4 Framdrift

Det er ikke rapportert vesentlige avvik i prosjektenes planlagte dato for ferdigstillelse.

Tabell 3 viser status framdrift og avvik mellom planlagt og faktisk framdrift.

	Nytt sykehus i Drammen	Nye Aker	Nye Rikshospitalet	Ny sikkerhets-psykiatri	Psykisk helsevern Ahus	Utbygging somatikk, Skien (trinn 1)
Framdrift akkumulert ⁽¹⁾	96,9	13,9 %	13,0 %	67,3 %	83,0 %	n/a
Avvik framdrift ⁽²⁾	-0,2 %	-0,1 %	-0,2 %	0,5 %	-2,0 %	n/a

Tabell 2 Status framdrift

⁽¹⁾ Framdrift akkumulert i prosent ved utgangen av første tertial 2025

⁽²⁾ Avvik mellom planlagt og faktisk framdrift i prosentpoeng ved utgangen av første tertial 2025

2.2.5 Kvalitet og omfang

Ved forrige tertialrapport ble det rapportert om avvik på fall mot sluk ved noen baderom ved nytt sykehus i Drammen. Avvikene ble kartlagt, og det ble i samråd med entreprenør funnet løsninger, og badene er utbedret.

I arbeidet med ny trikkeendeplass på Rikshospitalet er det avdekket feil ved prosjektering av enkelte master for kjøreledning og belysning. Saken er meldt som avvik til prosjekteringsgruppen, og det pågår avklaring av tiltak for å rette opp forholdet som må løses før anlegget kan ferdigstilles, og søknad til Statens jernbanetilsyn om brukstillatelse kan sendes. Avvikene er ikke kritiske for prosjektets samlede fremdrift, men har konsekvenser for hvor snart den nye trikkeendeplassen kan tas i bruk. Saken følges tett opp.

Ut over dette er det ikke rapportert avvik som kan true prosjektenes leveransekrav knyttet til kvalitet og omfang.

2.2.6 Vurdering av risiko og tiltak

Som del av den månedlige rapporteringen av status gjør prosjektdirektørene en overordnet vurdering av risiko knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, ytre miljø, framdrift, økonomi og kvalitet. Vurderingene beskrives i de månedlige statusrapportene med en kort tekst og illustreres ved hjelp av trafikklysmetoden.

Tabellen under viser hvordan Helse Sør-Øst RHF vurderer den overordnede risikoen for de regionale byggeprosjektene i gjennomføring per første tertial 2025.

Trafikklysene som er gule og røde, markerer avvik eller økt risiko for endring fra opprinnelig plan.

Prosjektnavn	Prosjekt-eier	SHA	Miljø	Fremdrift	Økonomi	Kvalitet
Nytt sykehus i Drammen Vestre Viken HF	HSØ RHF	●	●	!	 	●
Nye Aker Oslo universitetssykehus HF	HSØ RHF	●	●	●	●	●
Nye Rikshospitalet HF Oslo universitetssykehus HF	HSØ RHF	●	●	●	●	●
Ny sikkerhetspsykiatri Oslo universitetssykehus HF	HSØ RHF	●	●	●	●	●
Samling av sykehusbasert psykisk helsevern, Nordbyhagen Ahus	Ahus HF	●	●	●	●	●
Utbygging somatikk Skien (trinn 1) Sykehuset Telemark HF	Sykehuset Telemark HF	●	●	!	!	●
Livsvitenskapsbygget Oslo universitetssykehus HF	Statsbygg	●	●	●	 	●

Tabell 3: Overordnet vurdering av risiko for regionale byggeprosjekter i gjennomføring per første tertial 2025

Målt mot opprinnelig styringsramme målt mot revidert styringsramme

Grad av risiko for ikke å nå målene for SHA, miljø, framdrift, økonomi og kvalitet:

● Lav risiko ! Moderat risiko ● Høy risiko

Bedre enn forrige tertial ↑ Dårligere enn forrige tertial ↓

I en totalvurdering av risikobildet er det for følgende prosjekter vurdert å være behov for spesiell oppmerksomhet:

Nytt sykehus i Drammen

Ved utgangen av første tertial 2025 forventer prosjektet å levere i henhold til revidert fremdriftsplan og innenfor styringsrammen, slik den ble etablert ved replanlegging høsten 2022 og revidert styringsramme besluttet i februar 2023 (sak 008-2023 Vestre Viken HF – Revidert styringsramme for Nytt sykehus i Drammen).

Prosjektøkonomien er likevel å anse som kritisk i og med at prosjektet har gått utover sin opprinnelige økonomiske ramme, og det er derfor markert med rødt trafikklys mot opprinnelig ramme, og gult lys mot gjeldende ramme.

I sak 047-2025 *Driftsorienteringer fra administrerende direktør* ble det gitt en orientering om status for prosjektet. I forbindelse med budsjettrevisjonen i februar 2025 ble fremdriftsplanen oppdatert. For å kvalitetssikre prognosen og det underliggende tallgrunnlaget, ble det leid inn ekstra økonomiressurser fra Helse Sør-Øst RHF. Disse ressursene har fulgt revisjonsprosessen. Det er i tillegg gjennomført en ekstern økonomisk usikkerhetsanalyse.

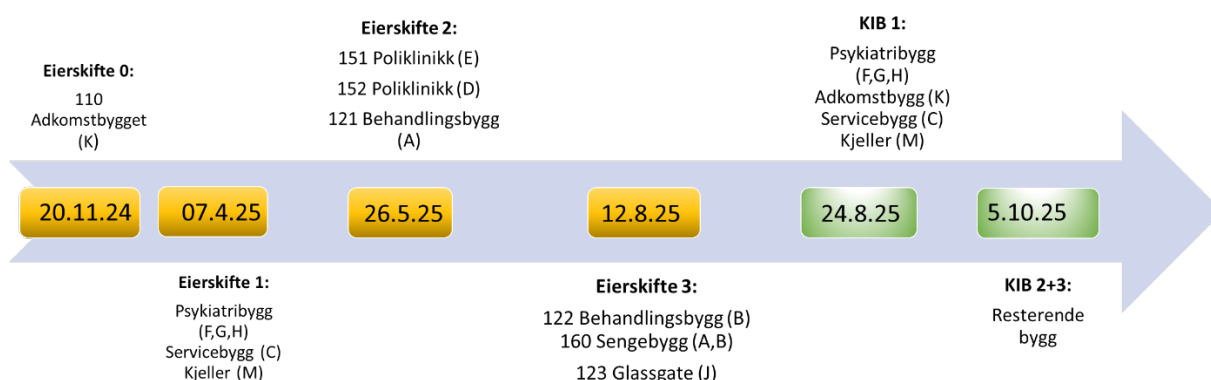
Resultatene fra budsjettrevisjonen og den eksterne analysen bekrefter tidligere revisjoner og månedsrapporter: Forventet sluttkostnad ligger fortsatt tett opp mot styringsrammen. Prosjektstyret har besluttet å gi prosjektdirektør fullmakt til å disponere 30 millioner av administrerende direktørs reserve. Ved utgangen av første tertial 2025 er det ikke gjort disponeringer fra kostnadsposten på 155 millioner kroner for forventet tillegg som disponeres av prosjektstyret, og prosjektdirektørens gjestående reserve utgjør 11 millioner kroner. Det er fortsatt usikkerhet igjen i prosjektet, og det ansees å være relativt

liten økonomisk margin om det skulle avdekkes nye avvik av betydning gjennom de tester som nå pågår, og det rapporteres derfor fortsatt moderat økonomisk risiko i prosjektet. Det er vurdert at det ikke er hensiktsmessig å sette inn flere tiltak ut over dem som er iverksatt, da nye tiltak ikke forventes å kunne redusere risikobildet ytterligere.

Eierskiftene er gjennomført i henhold til planen. Eierskifte for adkomstbygget ble gjennomført 3. desember 2024. Byggene for psykisk helsevern og servicebygget ble juridisk overført fra byggeprosjektet til Vestre Viken HF den 7. april 2025. Forut for begge eierskiftene ble det gitt midlertidig brukstillatelse fra kommunen. Ved overtakelsene har byggene, inkludert de tekniske systemene, vært tilfredsstillende ferdigstilt. For de feil og mangler som ble avdekket, er det inngått avtaler om hvordan disse skal utbedres. Arbeidet med å lukke avvikene pågår i tråd med avtalte tidsplaner. Neste eierskifte var 26. mai 2025 og omfattet byggene for den polikliniske virksomheten (bygg E og D) og behandlingsbygget (bygg A).

Byggene for psykisk helsevern er planlagt tatt i bruk 24. august 2025, mens byggene for den somatiske virksomheten etter planen skal tas i bruk 5. oktober 2025.

Figuren under viser tidspunktene for de planlagte eierskiftene og oppstart av den kliniske virksomheten.

Figur 2 Planlagte eierskifter og tidspunkt for oppstart av klinisk virksomhet (KIB)

Det er i perioden gjennomført et omfattende testregime i henhold til plan. Testene har i hovedsak verifisert ønsket resultat, men det er også avdekket avvik. Avvikene søkes lukket fortløpende. Der det foreligger avhengigheter til eksterne aktører, prosesser eller tekniske komponenter, etableres det planer og avtaler for å sørge for en koordinert og effektiv lukking av sakene.

I prosjektets slutfase rapporterer nytt sykehus i Drammen og Vestre Viken HF månedlig på alle kritiske forhold, for å legge til rette for at eierskifte og oppstart av virksomheten skjer i henhold til planen.

Det rapporteres at risikoen nå i hovedsak er knyttet til IKT-systemer. Det er etablert et tett samarbeid mellom prosjektet nytt sykehus i Drammen, Vestre Viken HF og Sykehuspartner HF. Risikobildet er kjent og avgrenset. I forrige tertialrapport ble det omtalt forsinkelser i

enkelte IKT-løsninger, samt hvilke tiltak som var iverksatt for å håndtere disse. Tiltakene har hatt effekt, og det er rapportert en reduksjon i risikoen for flere systemer. Samtidig pågår fortsatt utbedringer, samt testing og retesting av flere systemer. Risikoen for at eierskifte 3 ikke kan gjennomføres som planlagt vurderes som moderat (gult) på bakgrunn at det er begrenset tid for å lukke avvik som er avdekket og eventuelle nye avvik som kan avdekkes ved gjenstående tester.

Det er vurdert om ytterligere tiltak kan iverksettes for å redusere risikobildet. Ett av tiltakene det er enighet om, er å begrense antall endringer i eksisterende IKT-systemer, for å unngå å introdusere nye usikkerhetsfaktorer. Ut over dette er det ikke identifisert relevante tiltak. Prosjektet følger imidlertid utviklingen tett og er forberedt på å sette inn nødvendige ressurser for å håndtere eventuelle avvik som måtte oppstå.

Nye Rikshospitalet

Gjennomføringen av nye Rikshospitalet følger gjeldende plan uten vesentlige avvik.

Alle delprosjekter i rokadeprojektet er nå ferdigstilt, og eierskiftene er gjennomført. Den nye midlertidige hovedinngangen tas i bruk når forplass II står ferdig.

Livsvitenskapsbygget

Sluttprognosen ved utgangen av forrige tertial var 95 millioner kroner over gjeldende styringsramme. I mars ble ny usikkerhetsanalyse (nummer 7) gjennomført. Resultatet fra analysen viste P50 på 13 054 millioner kroner, som var 84 millioner kroner over gjeldende styringsramme og 11 millioner kroner under prosjektets rapporterte sluttprognose. Ved utgangen av første tertial rapporterte prosjektet sluttprognose lik P50 fra denne usikkerhetsanalysen og 84 millioner kroner over gjeldende styringsramme. Status er rød fordi sluttprognosen er høyere enn styringsrammen. Det er høy oppmerksomhet på mulige kostnadsreduserende tiltak.

Prosjektet følger planlagt fremdrift med enkelte mindre avvik. Ferdigstillelse er fortsatt planlagt i fjerde kvartal 2026, med oppstart av klinisk drift i første kvartal 2027.

Ny sikkerhetspsykiatri

Akershus fylkeskommune har trukket sin innsigelse mot løsningen for et parkeringshus tilknyttet til det nye sykehuset for sikkerhetspsykiatri på Ila. Fylkeskommunen mener imidlertid fortsatt at det foreslåtte tiltaket berører nasjonale kulturminner, og har derfor sendt saken til Riksantikvaren for endelig avklaring. Riksantikvaren har ikke opprettholdt innsigelsen, men har kommet med noen innspill som de ber Bærum kommune å ta inn i reguleringssaken. Saken skal behandles i kommunens planutvalg 12. juni. Bærum kommune innstiller på at saken godkjenne si sin helhet. Siden dette er en omregulering innenfor markagrensa, må kommunens vedtak sendes miljødirektoratet via Stasforvalteren for endelig godkjenning.

Ny sikkerhetspsykiatri skal tas i bruk i oktober 2026. Innflytting vil blant annet forutsette en velfungerende og pålitelig løsning for overfallsalarm. I forprosjektet ble det planlagt å etablere en lokal løsning for overfallsalarm (som en «stand-alone løsning»). Med innføringen av den regionale løsningen for helselogistikk C, som støtter mobil arbeidsflate med rollebaserte enheter for varsling av hendelser og tildeling av oppgaver, vurderer Oslo universitetssykehus HF at denne løsningen vil være å foretrekke. Dette forutsetter at løsningen er testet og pilotert og kan gjennomføres før innflytting.

Testing og pilotering av helselogistikk C for ny sikkerhetspsykiatri var ikke inkludert i det opprinnelige arbeidsomfanget, og styringsgruppen for prosjektet har derfor godkjent at kostnadene ved en slik testing og pilotering registreres som en premissendring. Premissendringen er foreløpig estimert til ca. 4 millioner kroner, og vurderes å kunne dekkes innenfor styringsrammen.

Samling av psykisk helsevern, Nordbyhagen

Ved utgangen av første tertial 2025 forventer prosjektet å levere i henhold til fremdriftsplan og innenfor styringsrammen.

En av de risikoene som er vurdert som høy i prosjektets risikoregister, er konkurs hos en av underentreprenørene. Prosjektet har etter første tertial blitt informert om at en av underentreprenørene har gått konkurs. Det pågår nå et tett samarbeid med totalentreprenør for å begrense konsekvensene for økonomi, fremdrift og planlagt oppstart av den kliniske driften. Prosjektet har tilstrekkelige økonomiske rammer til å håndtere situasjonen. Foreløpige avklaringer tyder på at det vil være mulig å finne løsninger som ikke påvirker tidspunktet for oppstart.

Øvrige prosjekter i gjennomføring

For de øvrige prosjektene i gjennomføring er det ved utgangen av første tertial ikke rapportert om forhold som kan true sentrale milepæler eller styringsrammen.

2.3 Byggeprosjekter i gjennomføring, under 500 millioner kroner

2.3.1 Sykehuset Østfold HF, utvidelse av akuttmottak

Styret godkjente forprosjektrapporten i styresak 072-2023 *Sykehuset Østfold HF - forprosjektrapport for Utvidelse akuttmottak og MR4 3*, med en forventet kostnad (P50) på 193,5 millioner kroner (prisnivå 2025). Prosjekteier er Sykehuset Østfold HF.

Den 10. april 2025 godkjente Helse Sør-Øst RHF at Sykehuset Østfold i tillegg innreder og ferdigstiller 3.-5. etasje med en kostnadsramme på 83,8 millioner kroner (prisnivå 2025). Hovedbegrunnelsen for utvidelsen er å bidra til en raskere dekning av behov for sengeplasser ved sykehuset og å unngå fremtidige driftsforstyrrelser i akuttmottaket ved senere utvidelser, samt at det er mer kostnadseffektivt å bygge disse etasjene nå, selv om funksjonsinnholdet springer ut av omfanget som definert i styresak 143-2024 *Sykehuset Østfold HF - konseptfase for stråle- og somatikkbygg Kalnes*. Administrerende direktør godkjente en finansiering for denne utvidelsen bestående av et mellomfinansieringslån med lånt basisfordring fra Helse Sør-Øst RHF. Denne finansieringen er å anse som en førtidig utbetaling av den finansieringsplanen som lå til grunn i Helse Sør-Øst RHF's styresak 143-2024. Med denne utvidelsen og indeksregulering er styringsrammen for prosjektet 292,6 millioner kroner (prisnivå 2025). Ved utgangen av første tertial 2025 forventer prosjektet å levere innenfor styringsrammen.

Byggestart var 1. august 2024. Ferdigstillingsdato for utvidelse av akuttmottak og MR4 (1. og 2. etasje) er uendret fra forrige rapportering og fastsatt til Q1 2026. Framdriftsplanen for 3. - 5. etasje er under revidering.

2.3.2 Utbygging somatikk Skien, Sykehuset Telemark HF, utvidelse av akuttmottak og ny energisentral (trinn 1)

Utbygging somatikk Skien, trinn 1, er en del av konseptrapporten som ble behandlet i styresak 132-2020 *Sykehuset Telemark HF – konseptfase for utbygging somatikk Skien*; saken er omtalt under «Prosjekter i tidligfase». Styret godkjente i styresak 081-2024 *Sykehuset Telemark HF – forprosjektrapport utbygging somatikk Skien, trinn 1 – akuttsenter, energisentral og cytostatika laboratorium*, og dette delprosjektet ble videreført til gjennomføringsfasen. Styringsrammen for prosjektet er 307 millioner kroner (prisnivå desember 2024), og prosjekteier er Sykehuset Telemark HF.

Byggearbeidet er igangsatt, og tidspunkt for ferdigstilling er noe forskjøvet. Forsinkelsen medfører begrensede kostnadmessige konsekvenser for prosjektet, og vurderes som akseptabel for sykehusets drift.

I trinn 1 skal det etableres energisentral for sykehuset. I forbindelse med detaljprosjekteringen har det vært en diskusjon om tolkning av forskriftskrav innen avbruddsfri strømforsyning. For å innfri forskriftskrav må energisentralen etableres med tosidig høyspentforsyning, trafoer og styringssystemer i trinn 1, med tilsvarende reduksjon i trinn 2 og 3. Saken er til behandling, og det vil avklares hvordan endringen skal håndteres og finansieres.

2.3.3 Etablering av 19 døgnplasser ved Diakonhjemmet sykehus

Helse Sør-Øst RHF besluttet i styresak 074-2022 *Status og planer med oppgavedeling i Oslo og opptaksområdet til Akershus universitetssykehus* at behandlingstilbudet for pasientene fra Diakonhjemmet sykehus som i dag behandles ved Lovisenberg Diakonale Sykehus, skal flyttes til Diakonhjemmet sykehus. Dette gjelder 16 døgnplasser innen allmennpsykiatrisk døgnbehandling. Videre har Helse Sør-Øst RHF i styresak 093-2024 *Oppgavedeling og bydelsfordeling mellom sykehusene i Oslo* lagt til grunn at pasienter med tidlig psykose tilbakeføres fra Oslo universitetssykehus HF til Lovisenberg Diakonale Sykehus og Diakonhjemmet sykehus. Dette utgjør for Diakonhjemmet tre døgnplasser.

Økningen i kapasitet på til sammen 19 døgnplasser innebærer ombygging og tilpasninger av eksisterende bygninger ved Diakonhjemmet sykehus Vinderen. Helse Sør-Øst RHF er juridisk eier av de to bygningene som blir berørt (bygg A og bygg C). Under ledelse av Helse Sør-Øst RHF har det i 2024/2025 vært gjennomført et forprosjekt for ombyggingen. Prosjektkostnadene er estimert til 189 millioner kroner (P50, prisnivå februar 2025).

Administrerende direktør godkjente i april forprosjektrapporten for ombyggingen ved Diakonhjemmet sykehus Vinderen, og at den legges til grunn for videre gjennomføring av prosjektet i tråd med tidligere godkjent mandat. Styret ble orientert om beslutningen i sak 060-2025 *Driftsorienteringer fra administrerende direktør*.

Parallelt med prosjektet søkes det å utbedre forskriftskrav og vedlikeholdsbehov ved de to byggene som blir berørt av ombyggingen.

2.4 Prosjekter i tidligfase

Tabellen under viser status økonomi for styregodkjente prosjekter i tidligfase. Samlet utgjør prosjektene i tidligfase om lag 40 milliarder kroner.

Helseforetak	Byggeprosjekter	Fase	Styringsramme / Kostnadsestimer
Akershus universitetssykehus HF	Kreft- og somatikkbygg, T0	Avsluttet konseptfase	1,8
	Kreft- og somatikkbygg, T2 (*)	Konseptfase	2,8 (*)
Oslo universitetssykehus HF	Etappe 2 (OUS) (*)	Prosjektinnramming	7,0 (*)
Sunnaas sykehus HF	Byggetrinn 3 (Sunnaas sykehus HF)	Avsluttet konseptfase	0,6
Sykehuset Innlandet HF	Videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF	Avsluttet konseptfase	19,1 (**)
Sykehuset Telemark HF	Utbygging somatikk Skien, trinn 2 og 3	Avsluttet konseptfase	1,1
Sykehuset Østfold HF	Stråle- og somatikkbygg Kalnes	Avsluttet konseptfase	4,4
Sørlandet sykehus HF	Akuttbygg Kristiansand	Forprosjekt	1,9
Styregodkjente regionale prosjekter i tidligfase			38,7

Tabell 4 Status økonomi for styregodkjente byggeprosjekter i tidligfase. Styringsramme (P50) og kostnadsestimer er tall i milliarder. Kroneverdi 31.12.2024 oppjustert med en halv 2025-deflator, som er et anslag på 2025-kr-verdien i ØLP. (*) Kostnadsestimer fra helseforetakene. (**) Styringsramme er ikke fastsatt, jf. styresak 036-2025.

2.4.1 Utbygging somatikk Skien, Sykehuset Telemark HF, nytt strålesenter (trinn 2) og nytt sengebygg (trinn 3)

Styret godkjente konseptrapporten i styresak 132-2020 *Sykehuset Telemark HF – konseptfase for utbygging somatikk Skien*, med en styringsramme på 1 089 millioner kroner (prisnivå juni 2020). Prosjekteier er Sykehuset Telemark HF. Det ble innvilget låneramme på 928 millioner kroner (prisnivå 2022) på statsbudsjettet for 2022.

Prosjektet utbygging somatikk Skien ferdigstilte et utkast til forprosjektrapport i andre tertial 2023 som viste en betydelig økning av kalkylen i forhold til prosjektets styringsramme fra konseptfasen. Forprosjektfasen ble derfor forlenget, og det legges nå opp til at prosjektet skal gjennomføres som tre delprosjekter; akuttmottak, strålesenter og sengebygg.

Utvidelse av akuttmottaket og ny energisentral (trinn 1) er videreført til gjennomføringsfase med egen styringsramme, mens resterende utbyggingstrinn fortsatt er under utredning i forprosjektfasen.

Det regionale arbeid med standardisering av strålesentre som skal bygges i Helse Sør-Øst, jf. styresak 072-2024 og styresak 120-2024, videreføres som planlagt. Forprosjektet for standardisering av nye strålesentre inngår som et delprosjekt i trinn 2 av utbyggingen av somatikk Skien. Det har ikke vært aktivitet knyttet til trinn 3 (sengebygg) i innværende tertial. Prosjektet vil likevel inngå i arbeidet med forberedelser til oppstart av forprosjekt (konsolidering), slik det er omtalt i kap. 2. *Prosjektovergripende aktiviteter*.

2.4.2 Akuttbygg Kristiansand, Sørlandet sykehus HF

Styret godkjente konseptrapporten i styremøte 22. november 2023, ref. styresak 134-2023; *Sørlandet sykehus HF –konseptfase for akuttbygg Kristiansand*, med en styringsramme på

1 734 millioner kroner (P50-estimat, prisnivå juli 2023). Det ble innvilget låneramme på 1 623 millioner kroner (prisinivå juli 2024) på statsbudsjettet for 2025. Prosjekteier er Sørlandet sykehus HF. Prosjektets startet opp forprosjektfasen januar 2025.

Prosjektet har i perioden anskaffet både entreprenør og rådgivere i totalentreprise med samspill. Gjennomgangen av det første kostnadsestimatet med ny entreprenør og rådgiver var betydelige høyere enn tilsvarende vurderinger fra konseptfasen. Årsaken er blant annet nye vurderinger av behov for tung ombygging i eksisterende bygg. Det er iverksatt tiltak, og ved tertialavslutning har prosjektet lyktes med å endre omfanget av bruttoarealet (BTA), slik at dette igjen er på nivå med arealet fra konseptfasen. Dette, sammen med andre iverksatte tiltak, medfører at prosjektet forventer at neste kalkylegjennomgang vil resultere i en forventet sluttkostnad som ligger tettere på styringsrammen i prosjektet.

2.4.3 Videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente i den 10. april 2025 i styresak 036-2025 *Sykehuset Innlandet HF – konseptfase for videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF* og ba om at den legges til grunn for det videre arbeidet med videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF. Finansieringssøknad ble sendt til Helse- og omsorgsdepartementet 11. april 2025 for statsbudsjettet for 2026.

I den videre utviklingen av prosjektet har styret vektlagt at det skal arbeides godt med kostnadsstyring og med realistiske kuttlistor. Styret har videre bedt om at det må arbeides med strategier for prosjektgjennomføring og standardisering som bidrar til å redusere risikofaktorer ved store byggeprosjekter og lære fra andre store sykehusbyggprosjekter, herunder nye Stavanger universitetssykehus.

2.4.4 Byggetrinn 3, Sunnaas sykehus HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente konseptrapporten i styremøte 21. juni 2024, ref. styresak 070-2024 *Sunnaas sykehus HF –konseptfase for byggetrinn 3 og avhending av eiendom*. Prosjekteier er Sunnaas sykehus HF. Prosjektet avventer svar på søknad til Helse- og omsorgsdepartementet om lån på statsbudsjettet for 2026.

2.4.5 Kreft- og somatikkbygg, Akershus universitetssykehus HF

Styret har godkjent konseptrapporten for kreft- og somatikkbygg trinn 0+ i forbindelse med styresak 144-2024 *Akershus universitetssykehus HF –konseptfase for kreft- og somatikkbygg, trinn 0+*. Prosjekteier er Akershus universitetssykehus HF. Prosjektet avventer svar på søknad til Helse- og omsorgsdepartementet om lån på statsbudsjettet for 2026.

2.4.6 Stråle- og somatikkbygg Kalnes, Sykehuset Østfold HF

Styret har godkjent konseptrapporten for stråle- og somatikkbygg Kalnes i forbindelse med styresak 143-2024 *Sykehuset Østfold HF –konseptfase stråle- og somatikkbygg Kalnes*. Prosjekteier er Sykehuset Østfold HF. Prosjektet avventer svar på søknad til Helse- og omsorgsdepartementet om lån på statsbudsjettet for 2026.

2.4.7 Etappe 2, Oslo universitetssykehus HF

Oslo universitetssykehus HF har startet prosjektinnrammingsfasen for Etappe 2, jf. sak 102-2024 *Oslo universitetssykehus HF – Oppstart prosjektinnramming av etappe 2 for nye Oslo universitetssykehus*. Prosjekteier i denne fasen er Oslo universitetssykehus HF.

2.5 Prosjektovergripende tiltak

Bedre megaprojekter i regi av Statsbygg og NTNU

Det nasjonale utviklingsinitiativet for bedre megaprojekter har gjennomført flere aktiviteter i perioden, hvor Helse Sør-Øst RHF har vært en aktiv deltaker. Helse Sør-Øst RHF er representert i programstyret for initiativet.

Et viktig element i initiativet er demonstrasjonsprosjekter, hvor praktisk arbeid og forskning kombineres for å dele erfaringer og læring med andre deltakere. Helse Sør-Øst RHF har to slike demonstrasjonsprosjekter og er den aktøren i initiativet som kom tidligst i gang. Nye Rikshospitalet og videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF er valgt som demonstrasjonsprosjekter for Helse Sør-Øst RHF.

For nye Rikshospitalet er målet å utvikle en mer automatisert løsning for rapportering av økonomi, fremdrift og risikoer. Første versjon planlegges tatt i bruk i andre tertial. Et «digitalt styringssystem» er tenkt å bli brukt for alle byggeprosjekter i gjennomføring og slik bidra til en helhetlig rapportering til Helse Sør-Øst RHF i tråd med ambisjonene for porteføljestyling.

Når det gjelder videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF, har *Bedre megaprojekter* blant annet bidratt til evaluering av to alternative utbyggingsløsninger og en sammenligning av prosjektkostnader for en rekke relevante byggeprosjekter.

Risikostyring i byggeprosjekter

Størrelsen og antall byggeprosjekter i Helse Sør-Øst RHF stiller strenge krav til risikostyring i byggeprosjektene.

Konsernrevisjonen la i mars 2025 fram en rapport¹ hvor de har vurdert risikostyringen i prosjektet *Samling av sykebasert psykisk helsevern (PHN)*. Prosjekteierskapet for PHN er delegert til Akershus universitetssykehus HF for forprosjekt- og gjennomføringsfasen. Helse Sør-Øst RHF følger opp konsernrevisjonens anbefalinger i samarbeid med Sykehusbygg HF

¹ Konsernrevisjonen Rapport 04/2024-2, 31. mars 2025

slik det er redegjort for i styresak 056-2025. Det vil bli redegjort for status i arbeidet i kommende tertialrapporter.

Rammeverk for styring av utstyrsanskaffelser

Utstyrsbudsjettet i byggeprosjektene utgjør erfaringsmessig 7 – 9 prosent av styringsrammen og representerer betydelige investeringer i funksjonsutstyr for foretakene. Utstyrsanskaffelser i byggeprosjektet må derfor sees i sammenheng med helseforetakets utviklingsplan, nye driftskonsepter og strategiske anskaffelser.

Avdeling porteføljestyring bygg har i siste tertial ferdigstilt et rammeverk for utstyrsanskaffelser som tydeliggjør forventninger, prosesser, roller, ansvar og styring knyttet til planlegging og anskaffelse av utstyr til byggeprosjektene. Rammeverket gjelder for både prosjektorganisasjoner og helseforetak, inkludert Sykehuspartner HF og Sykehusinnkjøp HF. Dokumentet er ment å være et supplement til eksisterende regionale føringer når det gjelder utstyrsanskaffelser.

Regionale føringer for byggeprosjekter i Helse Sør-Øst

Det er utarbeidet regionale føringer for sengeområder for den somatiske virksomheten som skal legges til grunn for byggeprosjektene. Føringene bygger på kunnskapsgrunnlagene som er utarbeidet av Sykehusbygg HF, Regional utviklingsplan 2040 og delstrategien for eiendomsvirksomheten i Helse Sør-Øst. Etterlevelse av føringene skal skje i tråd med prinsippet «følg eller forklar». Det innebærer at byggeprosjektene må redegjøre for hvordan de vil realisere føringene, eventuelt begrunne hvorfor og hvordan de anbefaler å innrette seg på en annen måte. Eventuelle avvik skal avklares med prosjekteier. Regionale føringer for sengeområder somatikk følger vedlagt.

Den regionale føringen for utforming av sengeområder vil være særlig aktuell for de fem prosjektene som venter på godkjenning for å få starte forprosjekt.

Standardiseringsprosjektet for nye strålesentre i Helse Sør-Øst har nå avsluttet konseptfasen og igangsatt forprosjektfasen. Arbeidet konkretiseres med et forprosjekt for strålesentre ved Sykehuset Telemark HF som senere vil gjenbrukes i fremtidige strålesentre.

Forberedelser til oppstart av forprosjekt for fem byggeprosjekter i Helse Sør-Øst

Styret i Helse Sør-Øst RHF har godkjent konseptfasen for fem regionalt prioriterte byggeprosjekter:

- Sykehuset Innlandet HF, videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF (sak 036-2025)
- Akershus universitetssykehus HF, kreft- og somatikkbygg trinn 0+ (sak 144-2024)
- Sykehuset Østfold HF, stråle- og somatikkbygg Kalnes (sak 143-2024)
- Sunnaas sykehus HF, byggetrinn 3 (sak 070-2024)
- Sykehuset Telemark, utbygging av somatikk Skien (sak 132-2020)

Fire av prosjektene har søkt om lånebevilgning for statsbudsjettet 2026. Sykehuset Telemark HF har allerede fått innvilget lån og venter på oppstart av forprosjekt for nytt sengebygg (trinn 3).

Felles for de fem prosjektene er at de venter på godkjenning for å få starte forprosjekt i 2026. Helse Sør-Øst RHF har startet et arbeid for å styrke og tydeliggjøre eierkravene til den videre prosjektutviklingen i forprosjektfasen. Dette foreslås utført gjennom en felles

tilrettelegging for ytterligere standardisert gjennomføring, risikoreduksjon og lavere investeringskostnad ved omfattende bruk av:

- standardisering
- gjenbruk av prosjektert materiale
- industrialisering
- digitalisering

3 Administrerende direktørs anbefaling

Helse Sør-Øst har seks regionalt prioriterte sykehusbyggprosjekter under gjennomføring med en samlet styringsramme på om lag 63,5 milliarder kroner, eksklusive Livsvitenskapsbygget. I tillegg er åtte prosjekter i tidligfase med en samlet økonomisk planleggingsramme på i underkant av 40 milliarder kroner.

Byggeprosjektene representerer strategiske og nødvendige investeringer for å øke kapasiteten, møte befolkningsutviklingen, samle viktige funksjoner og erstatte bygg med lav funksjonalitet og dårlig teknisk tilstand. Prosjektene representerer betydelige samfunnsverdier og innebærer en høy risiko for både helseforetaket, regionen og samfunnet som helhet. Det er derfor avgjørende at byggene leveres i tråd med avtalt omfang og kvalitet, til rett tid og innenfor de økonomiske rammene.

I februar 2025 flyttet mye av kreftbehandlingen på Ullevål til Radiumhospitalet, og over 200 ansatte fikk nytt arbeidssted i det nye klinikkbygget. Fagmiljøet for onkologi ved Oslo universitetssykehus HF er med dette i stor grad samlet på ett sted. Etter flere års planlegging og omfattende forberedelser er også protonbehandling nå tilgjengelig i Norge. Den 17. mars mottok den første pasienten behandling ved Oslo universitetssykehus. Pasientbehandlingen skal integreres med forskning av høy kvalitet og i samarbeid med internasjonale fagmiljøer.

Nytt sykehus i Drammen er i slutfasen. Det arbeides intensivt med ferdigstilling av bygningsarbeider og testing av tekniske systemer. Det er fortsatt risiko knyttet til økonomien. I forbindelse med nylig gjennomført budsjettrevisjon ble det utført en ekstern økonomisk usikkerhetsanalyse. Analysen viser at forventet sluttkostnad fortsatt ligger nær styringsrammen, slik den ble revidert i februar 2023. Ved utgangen av første tertial rapporterer prosjektet en forsinkelse på 0,2 prosentpoeng mot gjeldende fremdriftsplan. Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til omfanget av gjenværende arbeid etter testing og igangkjøring. Det er også rapportert risiko ved leveranser av enkelte IKT-systemer, særlig helselogistikk C og modernisering av nettverk. Arbeidet med å ferdigstille og rette feil på systemer som er kritiske for den kliniske driften av sykehuset, vil ha høyeste prioritet i tiden fremover.

Nye Aker og nye Rikshospitalet følger planlagt fremdrift og økonomi.

Etableringen av nye Rikshospitalet innebærer riving av deler av eksisterende bygningsmasse for å gi plass til nye bygg og tilrettelegge for god logistikk i sykehuset. Dette gjelder særlig fløy C1 ved nytt hovedinngangsparti. Rokadeprosjektet for å ivareta funksjoner som har måttet flytte, har vært krevende både med hensyn til fremdrift og kostnader. Det er derfor gledelig at prosjektet nå er ferdigstilt, og at eierskiftet gjennomført, slik at innsatsen kan rettes mot hovedprosjektet.

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente 10. april 2025 konseptfaserapporten for videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF, og ba om at den legges til grunn for det videre arbeidet. Dette prosjektet er det siste av flere store enkeltprosjekter i regionen og gjennomføres parallelt med flere andre omfattende sykehusbyggprosjekter. Foretaksgruppens evne til å håndtere økte kostnader, redusert gevinstuttak eller svakere kostnadstilpasning påvirkes av dette.

Fem av sykehusbyggprosjektene venter på godkjenning for oppstart av forprosjekt. Helse Sør-Øst RHF har derfor igangsatt et arbeid for å styrke og tydeliggjøre eierkravene til den videre prosjektutviklingen. Det foreslås en felles tilrettelegging for mer standardisert gjennomføring, redusert risiko og lavere investeringskostnader. Dette skal oppnås gjennom økt bruk av standardisering, gjenbruk av prosjektert materiale, industrialisering og digitalisering.

Samlet vurderes porteføljen i gjennomføring i hovedsak å følge planene for økonomi, fremdrift og kvalitet. Unntaket er nytt sykehus i Drammen, som har fått økt styringsramme i gjennomføringsfasen.

Administrerende direktør anbefaler at styret tar status per første tertial 2025 for regionale byggeprosjekter til orientering.

Trykte vedlegg:

1. Oversikt over byggeprosjekter i gjennomføring - tertialrapport 1. tertial 2025 for regionale byggeprosjekter
2. Regionale føringer for sengeområder somatikk

Utrykte vedlegg:

- Ingen